

L'AVENÇADA

SETMANARI RADICAL-NACIONALISTA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CARRER DE TRES-LLITS, NÚM. 3
LA CORRESPONDENCIA, AL DIRECTOR

Número, 10 cèntims

ELS TREBALLS ES PUBLIQUEN BAIX
L'EXCLUSIVA RESPONSABILITAT, DE
LLURS AUTORS, NO'S TORNEN ELS
ORIGINALS.

ANY II

Barcelona 1 de Gener de 1916

NÚM. 44

LA FESTA D'AVUI

Diada de la Llengua Catalana

Nostre tribut

Catalunya celebra avui una diada d'homenatge a la seva parla nacional. Son tots els que senten amor a les coses d'aquesta terra i'ls que conceptuen l'idioma com la mostra més palesa de l'existència de la patria, que's junten arreu de Catalunya entonant cants entusiàstics en llaor del idioma català. I son totes les encontrades catalanes desde'l Pirineu a l'Ebre, desde les llindes d'Aragó fins al mar, responent-hi, com a tornaveu el Rosselló, i València, i Mallorca, que agermanades en un mateix ideal, demostren la unitat de l'ànima catalana, al homenatjar an aquest, el seu mes alt orguen d'expressió: l'idioma.

A la crida de les sociefats i periòdics que's reuniren per a organitzar l'homenatge tot Catalunya en pes hi ha respost. I es que avui ni un sol català dupta de l'eficàcia de l'idioma propi per a fomentar i expandir una cultura i per a desenrotllar, potent i vivificador, el geni de la raça. Per les obres capdals d'una literatura en fortitut i per les promeses d'una vida científica que s'inicia, catalanes l'una i l'altra de socarrel es que volém l'esplendor del nostre idioma; que la llengua no es com el refilar de l'aucell tan mes estimat com mes agradós a l'orella, sino el reflexe de l'esperit i l'ànima d'un poble, que es com es i tal com es deu manifestar-se. Es bella, o no es bella, es dolça o es cantelluda... Tant-se-vall! Es la nostra i com a nostra la volem, i com a nostra la estimem i com a nostra respon a la nostra manera de ser mes que cap altra!

Quan la ventada d'imperialisme que passa pel mon vell, arrasa pobles i sotmet, a un jou de tirania a races seculares, quan les ires dels homes de cor se desperten devant de tanta malvestat i tanta desventura; es hora de dir ben alt que'ls pobles ni que se'ls hi arrasin sos monuments i sos temples, ni que se'ls foragití lluny del propi territori, ni que se'ls sotmetí a lleis extranyes no moren ni desapareixen, per mes que la tirania duri segles, mentres conservin la seva ànima, i l'ànima te halè per a remontar-se, i refer-se i expandir-se, mentres viu l'idioma, mentres la parla no ha desaparegut sino que, pel contrari, a través dels segles i les generacions, se conserva forta

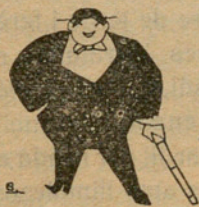
i vigorosa. Parla, tú, Polònia, que mercès a la conservació del teu idioma, recobraràs la llibertat perduda!

Doncs bé, L'AVENÇADA s'adhereix de tot cor a la «Diada de la Llengua Catalana.» L'AVENÇADA, radical i nacionalista, vol també un lloc en aquest chor que entona cànctics d'homenatge al nostre idioma. I al fer acte de presència ho fa en nom d'aquestes multituds republicanes, que algú dia algú volgué divorciar del nostre moviment nacionalista, sense heure esment de que les causes reivindicadores de les llibertats nacionals dels pobles sols aconseguixen plenitud de triomf, si tenen al seu costat les multituds avançades i ploletariés, però que no triomfen mai, si's volen presentar com a moviments de casta, contraris als anhels i a les ansies populars.

I ningú amb mes dret que'l nostre obrer a tributar homenatge a la seva llengua. Ningú amb mes dret que ell, que ha demostrat estimar-la i volguer-la, mes que ningú.

Estimar-la i volguer-la, quan sots la direcció del gran Clavé l'enaltia axecantila del menys preu en que la tenia l'invertebrada plutocràcia, a la categoria de parla d'artistes. Estimar-la i volguer-la quan rebutjant-la els demés de casa llur, sabia ell obrir-li de bat a bat les portes de la propia casa, de la casa humil d'on ha sortit després, per a regnar; senyora i majora de la patria, en totes les entitats doctes, en totes les corporacions oficials, i en l'esperit dels poetes que amb ella per únic element d'expressió, donen fe de l'existència de Catalunya devant del mon.

Es aquest obrer qui avui, en la «Diada de la Llengua Catalana», diu amb orgull, colcant-se a primera fila: «Present!» I nosaltres amb ell «Present!» també, que quan se tracta d'honorar a Catalunya, aquí tots som uns, i no tolerém que hi hagi qui vulgui guanyar-nos per má, ni presentar-se com a monopolitzador de sentiments que per lo maleix que tenen d'esser de l'entranya d'un poble, no poden ser patrimoni ni d'un partit, ni d'una casta.

DISCURS

presidencial dels Jocs Florals de Barcelona de 1901, pronunciat per

D. F. Pi i Margall

Dames i Caballers:
Us agraeixo molt que m'haguéu fet mantenedor d'aqueixos Jocs Florals, quan ja feia més de cinquanta anys que vivia a fóra de Catalunya. Tant llarga absència no m'ha fet oblidar aquesta ciutat ni aquesta regió ont vaig nàixer, vaig educar-me i vaig seguir la meva carrera universitària. Aleshores no estava ficat a la política: dedicava a l'estudi de les lletres i les arts el temps que les lliçons del Dret me deixaven en vaga.

Quàntes hores he passat contemplant els rics monuments romànics i gòtics que són la gala de aquesta ciutat i omplen en l'Historia de l'Arquitectura planes de què amb-prou-feines hi ha memoria a la capital del Regne! En Pau Piferrer els descrivia en els seus *Recuerdos y Bellezas de España*, jo'l vaig pendre per mestre i guia. Quan va morir vaig continuar la seva obra, i no m'hi hauria atrevit si els seus amics i els seus admiradors no m'haguessin donat l'empenta per a tirar-la endavant.

Aquella afició a les lletres i les arts mai l'he perduda. En el tragí de la política i del for els he portat sempre aquell amor que quan era jove m'inspiraren. No sembla sinó que avui me torno jove i me trobo voltat d'aquella generació de prosistes i de poetes que amb tant d'esperit van rompre l's mollos del classicisme.

Aleshores tots escrivíem en castellà, llevat d'en Rubió i Ors, que en els seus *Cants del Llobregat* ens va descobrir com el nostre idioma català s'hi deia amb el vers i la poesia. Per molts anys se va quedar tot sol;